

Louis Burjes
29478 Vinewood Dr.
Wickliffe, Ohio 44092
5-25-80

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

NO. 125

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLYServing Chicago, Milwaukee, Waukegan, Duluth, Joliet, San Francisco,
Pittsburgh, New York, Toronto, Montreal, Lethbridge, Winnipeg, Denver,SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER
Indianapolis, Florida, Elly, Pueblo, Rock Springs, all Ohio

AMERIŠKA DOMOVINA (ISSN 0164-680X)

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY MORNING, NOVEMBER 7, 1979

GEORGE V. VOINOVICH JE ŽUPAN MESTA CLEVELAND; ZMAGAL Z VELIKO VEČINO

George V. Voinovich

CLEVELAND, O. — Včeraj so volivci Clevelanda izvolili 43-letnega podguvernerja Ohia Georgea V. Voinovicha za novega župana tega mesta. Volitev se je udeležilo v deževnem, hladnem vremenu nad 167.000 volivcev. G. Voinovich je dobil 94.407 glasov (56%), njegov nasprotnik in sedanji župan Dennis J. Kucinich pa samo 73.505, ali 44%.

Izid volitev ni bil pravo presenečenje, ker so proučevalci razpoloženja volivcev napovedovali, da bo pri volitvah zmagal Voinovich. Ko so sinoči začeli prihajati prvi podatki z volišč, je takoj prevzel odločilno vodstvo Voinovich in napovedovalci na vseh televizijskih postajah so že kmalu po 8. uri trdili, da je Voinovich premagal Kucinicha.

Novi župan, ki bo prevzel mestno upravo že prihodnji ponedeljek, je zmagal v večini vard na obeh straneh Clevelanda, kar je zadnja leta nekaj nenavadnega. V svoji domači 32. vardi, kjer živi pretežno del collinwoodske slovenske naselbine, je Voinovich dobil 4.535 glasov, Kucinich pa 2.908. V 23. vardi, ki obsega večji del senklerske naselbine, je pa Kucinich zopet zmagal. Župani je dobil 1.822 glasov, Voinovich pa 1.788. V 26. vardi, kjer je tudi precej Slovencev, je Voinovich dobil 2.351 glasov, Kucinich pa 2.100.

Volivci Clevelanda so v včerajšnjih volitvah tudi izvolili nov mestni svet. V 23. vardi so politični opazovalci pričakovali zmago ge. Ellie Capko, ki jo je močno podprl župan Kucinich. Ga. Capko je kandidirala proti sedanjemu odborniku Johnu Milakovichu, ki je večkrat nasprotoval Kucinichevim željam. Izid volitev v vardi je pa pokazal, da je večina volivcev glasovala za Milakovicha, ki

VREME

Pretečno oblačno in hladno danes z najvišjo temperaturo okoli 46 F. Slično vreme jutri. Temperatura jutri okoli 49 F in z možnostjo krajevnih neviht do 20%.

Politična napelost v Boliviji raste; vedno več izgredov

LA PAZ, Bol. — Pripadniki bolivijske vojske so včeraj ponovno streljali na demonstrante, ki so protestirali proti novi desničarski vladi polk. A. Natuscha. Nepotrjene vesti trdijo, da je bilo število smrtnih žrtev med 10 in 35 ljudmi. Izgredi se nadaljujejo.

Odpor proti Natuschu stalno raste. Splošen štrajk, ki so ga proglasili opozicijski voditelji, še traja. Skoraj vse trgovine in privatni uradi v La Pazu so zaprti in prebivalci glavnega mesta so brez javnega prometa. Strmoglavljen predsednik Walter Guevara, ki je bil pred meseci demokratično izvoljen, in člani njegove vlade, so še vedno na svobodi in skušajo organizirati svoje podpornike v boju zoper Natuscha.

Tudi v vojski so deljenega mnenja. Nekateri častniki podpirajo Natuscha, drugi mu nasprotujejo. Dobro poučeni krogi v La Pazu kakor ameriško tajništvo za zunanje zadeve pričakujejo, da bo prej ko slej Natusch strmogavljen. Nobene možnosti ni, trdijo, da bi mu uspelo obdržati oblast dalj časa.

Stališče ZDA je, da se mora Bolivija čim prej vrniti k demokratični ureditvi.

Polk. Natusch sam je govoril po radiu v La Pazu in zatrjeval, da bo kljub vsem pritiskom ostal kot vladar Bolivije.

Janez Pavel II. je sklical konferenco vseh kardinalov

VATIKAN. — Papež Janez Pavel II. je sklical posebno konferenco, na katero je povabil vseh 129 kardinalov. Namen konference je proučevati finančni položaj Cerkve in potem predlagati ukrepe, ki bi jih naj Cerkve podvela. Doslej so bili finančni podatki Vatikana znani samo papežu in zelo omejenemu številu visokih cerkvenih uradnikov.

Pot slovenskih krščanskih socialistov v Osvobodilno fronto

IV.

katoliška" in podčrtal: "Gorje nam Slovincem, ako bi se (delavsko gibanje) poskušalo v nastali borbi razbiti."

Ta usodni spor in razdor je nastal ob novi papeževi encikliki Quadragesimo anno. To je JSZ napadala, obenem pa hvalila dobre strani marksizma, češ da je "napetosti med njima tudi kriv katolicizem, dočim iščejo marksisti pota zblizevanja med krščanstvom in marksizmom." Tedaj je škof Rožman je sklical duhovniško zborovanje, kjer so o tem govorili, nakar je JSZ prenehala napadati Vatikan. Prunk komentira: "JSZ si ni upala javno povedati, da odklanja papežovo okrožnico. To bi pomenilo neposreden napad na papeža in Cerkve, in tega še nismo mogli tvegati." V tem sporu je več orga-

Novi grobovi

Leopold Stefančič

Včeraj je v Slovenskem domu za ostarele umrl 91 let stari Leopold Stefančič, ki je pred leti živel na 13516 Kelso Avenue v Clevelandu, rojen v Colu pri Malem polju, v Sloveniji, od koder je prišel v ZDA l. 1912, vdovec po leta 1965 umrli ženi Mary, roj. Cimperman, brat Franka, Louisa, Stefana in Antona (vsi pok.), večkrat stric, veteran prve svetovne vojne, zaposlen kot monter pri Lucas Machine Tool Co. skozi 34 let, do svoje upokojitve leta 1959. Pokojnik je bil član SNPJ št. 142, AMLA št. 8 in delničar Slov. narodnega doma na St. Clairju. Pogreb bo iz Želetovega pogrebnega zavoda na E. 152 St. v petek, 9. novembra, ob 9.15 dopoldne, v cerkev Marije Vnebovzete ob 10., nato na Kalvarijo. Na mrtvaškem odru bo danes zvečer od 7. do 9. in jutri popoldne od 2. do 5. in zvečer od 7. do 9. Darovi Slovenskemu domu za ostarele v spomin pokojnega bodo s hvaležnostjo sprejeti.

Pomoč Kambožanom se nadaljuje kljub nepredvidenim težavam

BANGKOK, Taj. — Razne dobrotne ustanove se še vedno prizadevajo pošiljati pomoč stradalajočemu kambožanskemu ljudstvu. Kljub nečloveškemu nasprotovanju Heng Semrinove vlade, prihaja omejena količina hrane in zdravil v to deželo. Nekaj te pomoči pošiljajo po zračni poti skozi Bangkok. Ladje s hrano in zdravili so že dospele v edino uporabno pristanišče v Kambožji, Kompong Som. Pristaniški delavci pa lahko iztovorijo le 350 ton dnevno, kar je zdaleč premalo.

Tik ob tajski meji so kraji, ki jih Vietnamci še niso zasedli in kjer se zadržuje precej Kambožjanov. V teh krajih predstavniki dobrotelnih organizacij meje ne spoštujejo in pošiljajo prepotrebno pomoč naravnost v Kambožjo.

Po vseh teh potih pa lahko pomagajo le neznatnemu delu kambožjanskih nesrečnejšev.

AMERIŠKO POSLANIŠTVO V TEHERANU SE V ROKAH IRANSKIH IZGREDNIKOV

TEHERAN, Iran. — Preteklo nedeljo je skupina iranskih študentov napadla in zavzela ameriško veleposlaništvo v središču Teherana. Pri borbi ni bilo smrtnih žrtev. Študentje in drugi napadalci pripadajo gibanju, ki ga vodi dejanski vladar te države, muslimanski verski fanatik Ajatola Homeini. V zadnjih tednih je Homeini namreč podal več izizvalnih govorov, v katerih je ostro napadel ZDA in politiko, ki jo baje zagovarja predsednik Carter proti interesom iranskega naroda in revolucije.

Povod za najnovejši val Homeinijevih najadov je bila odločitev Carterjeve vlade, bivšemu šahu Pahleviju dovoliti zdravljenje v ZDA. Šahu so pred dvema tedni zdravniki odstranili žolčnik. Sedaj poročajo, da bo morda šah moral biti ponovno operiran. Zdravniki so tudi potrdili, da ima šah raka in da za enkrat ne morejo predvideti, ako bo šah to smrtno nevarno bolezen premagal.

Takoj, ko je izvedela, da je šah prišel v ZDA, je iranska vlada zahtevala njegovo izročitev. To zahtevo je predsednik Carter zavrnil, dovolil pa je, da je bila iranska vlada seznanjena na načinu bolezni in poteku zdravljenja. Homeini je celo pozval iranske državljane, ki živijo v New Yorku in okolici, naj se zberejo pred bolnico in demonstrirajo proti šahu.

Več pritiska

Ker Carterjeva vlada ni ugodila želji Homeinija, je leta začel stopnjevati pritisk. Napad na poslaništvo je bila neposredna posledica vsega tega. Homeini in njegov sin Ahmed sta odkrito povedala, da podpirata napad in da so študentje kar pravilno ukrepali.

Po najnovejših, nepotrjenih poročilih, zadržujejo študentje okoli 60 Amerikancev kot talce. Včeraj so jim začeli groziti z umorom, posebno če bi jih ZDA skušale rešiti. Bela hiša je pa kasneje poveda-

la, da bo Iran jamčil za varnost vseh Amerikancev v državi.

Homeini sam je še vedno v verskem mestu Qom, kjer ima svojo rezidenco. Poslal je svojega sina Ahmeda v Teheran, da bi posredoval med študenti v poslaništvu in ameriškim diplomatom, ki so še na svobodi. Homeinijev sin je pa takoj izjavil, da mora Iran ukiniti prav vse politične, gospodarske in kulturne stike z ZDA. Minister za nafto v vladi je rekel, da je že pripravljen ustaviti vse pošiljke nafte ZDA. Iran sedaj izvažajo približno 800.000 sodov nafte dnevno v ZDA, kar pomeni 10% vse nafte, ki jo Amerika uvažajo.

Zahtevi tistih, ki zasedajo ameriško poslaništvo, sta, da ZDA izročijo Iranu šaha in da iranska vlada pretrga vse odnose z ZDA. S tema dvema zahtevama soglašata sedaj tudi Homeini in njegov sin.

Vlada odstopila

Včeraj je odstopila uradna iranska vlada, ki ji je načeloval Mehdi Bazargan. Ponovno je Bazargan izjavil tujim novinarjem, da je ministrski predsednik le po imenu, dejanski vladar je pa Homeini. Bazargan je bil zmerne značaja — vsaj za iranske razmere — in je skušal omejevati skrajne ukrepe, ki jih je zahteval Homeini. Včasih je Bazarganu uspelo, večkrat pa ne.

Pred dnevi je Bazargan obiskal Alžirijo, kjer so praznovali 25-letnico začetka oboroženega boja proti Francozom. Med drugimi državniki je bil prisoten tudi Carterjev svetovalec za varnostne zadeve Zbigniew Brzezinski. Bazargan in Brzezinski sta se pogovarjala o problemih v odnosih med njunima državama.

Homeinijevi pripadniki so Bazargana surovo kritizirali zaradi tega, povsem normalnega srečanja. Ta kritika in zasedba poslaništva sta Bazargana končno prepričali, da mora podati ostavko. Homeini je ostavko sprejel in nato imenoval že obstoječi "revolucionarni svet" kot novo iransko vlado.

Razcep v vodilni politični stranki na Japonskem

TOKIO, Jap. — Liberalno-demokratska stranka na Japonskem že dalj časa zavzema vodilno politično vlogo v tej državi. Voditelji te stranke so pa sprti glede izbire kandidata za ministrskega predsednika. Politični sistem na Japonskem namreč zahteva, da obdrži ministrski predsednik večino v parlamentu. Ako bi lahko enotna liberalno-demokratska stranka koga predlagala, bi leta brez dvoma dobil potrebno parlamentarno večino zase in za svojo vlado.

Po zadnjih volitvah sta se pa pojavili v stranki dve moč-

Iz Clevelanda in okolice

Bralci Kanadske domovine— Ker dopisov iz Kanade ta teden ni bilo, smo morali napolniti Kanadsko stran z drugim gradivom. Zopet potrebujemo članke o življenju in delovanju kanadskih Slovencev!

Seja

Odbor staršev Slovenske šole pri Mariji Vnebovzeti vabi na sestanek, ki bo v nedeljo, 11. novembra, ob 6. zvečer, pod staro cerkvijo. Starši so vljudno vabljeni. Pridite!

Pomoč invalidu

Tabor, DSPB, je z veliko dušnim darom pomagal rojaku Antonu Abolnarju, nekdanjemu soborcu, ki je že 17 let prikovan na posteljo. On in njegova žena Angela se vsem prav toplo zahvalujeta.

Skupno sv. obhajilo

Društvo Najsv. Imena pri Sv. Vidu ima skupno sv. obhajilo prihodnjega nedeljo, 11. novembra, pri osmi sv. maši. Takoj po maši bo zajtrk in kratek sestanek v cerkveni dvorani. Ob 2. popoldne ima društvo spominsko proslavo za vse člane, ki so se v tem letu posvili od tega sveta.

Prodaja krofov

Slomškov krožek ima prodajo krofov v soboto, 10. novembra, v društveni sobi svetovidskega avditorija.

Seja

PTA odsek farne šole pri Mariji Vnebovzeti ima sejo jutri, v četrtek, ob 7.30 zvečer v sobi študijskega kluba te šole.

Kosilo

Vitezi Lurške Matere božje na 21320 Chardon Road priredijo v nedeljo, 11. novembra, od 12. do 6.30 zvečer kosilo z govejo pečenko. Cena \$4.25, za otroke \$3.

Darovi AD

Gdč. Tončka Cigale, Washington, D.C. je darovala \$12 v tiskovni sklad Ameriške Domovine.

Ga. Francka Maveč, Richmond Hill, Ont. je darovala \$10 AD.

Rojak Andrew Perčić, Minneapolis, Minn. je pa daroval \$12 v podporo AD.

Vsem darovalcem zopet naša iskrena hvala!

Belokranjski klub vabi

Vstopnice za Belokranjsko Martinovanje, ki bo 10. novembra v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Avenue se dobijo pri tajnici na 261-0386. Tudi lahko kličete 481-3308. Vsi vabljeni!

ni struji in vsaka ima svojega voditelja, ki ga hoče predlagati parlamentu. Na eni strani je dosedanji ministrski predsednik, 69 let stari Masayoshi Ohira, na drugi je 74 let stari bivši ministrski predsednik Takeo Fukuda. Spor je predvsem osebnega značaja, ker sta državnika sličnega političnega mišljenja.

Tudi dobro poučeni krogi v stranki ne morejo predvideti končnega zmagovalca, trdijo pa, da bo enotnost stranke za dalj časa razbita in da bo imel zmagovalce precejšnje težave pri izvajanju svojega programa.

Včeraj je pa japonski parlament končno izbral Ohira za novega ministrskega predsednika Japonske.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 ST. CLAIR AVE. — 431-0628 — Cleveland, OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (ISSN 0164-680X)

James V. Debevec — Owner, Publisher
Dr. Rudolph M. Susel — EditorPublished Mon., Wed., Fri., except holidays and 1st 2 weeks
in July

NAROCNINA:

Združene države:

\$28.00 na leto; \$14.00 za pol leta; \$8.00 za 3 mesece

Kanada in deželo izven Združenih držav:

\$40.00 na leto; \$25.00 za pol leta; \$15.00 za 3 mesece

Petkova izdaja \$15.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$28.00 per year; \$14.00 for 6 months; \$8.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$40.00 per year; \$25.00 for 6 months; \$15.00 for three months

Fridays only: \$10 per year—Canada and Foreign: \$15 a year

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio

63

No. 125 Wed., Nov. 7, 1979

Še o Kristusovi fronti

Kdor bi mislil, ko je prebral prvi sestavek o tem vprašanju, da je celotna zadeva zgolj in izključno verskega značaja, bi bil v precejšnji zmoti. Kajti tudi takrat, ko govorimo o Kristusu, imamo lahko v mislih zemske, svetne zavede, saj je Njegov nauk tako lepo mogoče aplicirati, recimo, na pogoje za srečno družinsko življenje, ali na duhono in fizično zdravje naroda, a v obeh je zakoreninjena njegova bodočnost, razvoj in moč.

In ravno zemski cilj in namen Kristusove fronte je nameravana vsebina tega našega razmišljanja. Ameriška Domovina ni verski list, čigar naloga bi bila obravnavanje verskih vprašanj. Z njimi se pečajo verska glasila, mi pa smo v tem listu poklicani na verski osnovi Kristusovo blagovest vcepiti na sekularno drevo človeške družbe, v prvi vrsti družino in narod, od koder sleherni človeško bitje črpa biološke in psihološke sokove za svoje lastno življenje.

Zadnjič smo rekli, da bi bilo treba nekaj velikega pokreniti v organizirani akciji na moralnem področju družbenega razvoja. Nemara bo prav in umestno pri tej priliki ugotoviti, da je bil naš prvi sestavek o Kristusovi fronti v celoti napisan, preden je papež Janez Pavel II. prišel v Ameriko, kjer je v svojih nagovorih obširno obravnaval prav ista pereča vprašanja, ki smo jih mi našli v prvem članku. Odločno je potrdil naše stališče in s tem podkrepil borbo zoper moralno zlo našega časa, kakor ga doživljamo ob silno pogostni in lahko dosegljivi ločitvi zakonske zveze, preprečevanju rojstev celo z javnimi podporami, ali ob pogubnem širjenju spolne razbrzdanosti. Z gledanjem skozi prste ali kar javnim odobravanjem in pospeševanjem takih moralnih zablod, ki naravnost spodrežujejo korenine zdrave fizične rasti vsakega naroda, je treba končno prenehati. Zlo se mora, če ne ustaviti, pa vsaj znatno omejiti, da ne bo ogrozilo bodočnosti celotne človeške družine na tej zemlji.

Kaj napraviti in kako začeti?

Akcijo je po mojem mnenju treba postaviti na izven cerkveno polje, se pravi na politično raven. Cerkve pa naj bi na verskem področju sodelovale in javno akcijo preudarno podpirale. V Ameriki, kakor tudi drugod po krščanskem svetu, je polno laških organizacij, ki jim je namen ohranjati in širiti krščanska načela iz Kristusovih evangelijev v javnem in zasebnem življenju, pa niso in nočejo biti cerkvena društva. O dveh takih vodilnih skupinah krščanskih ljudi v Ameriki sem bral obširna in zanesljiva poročila, ki so me dejansko nagnila, da to pišem. Je še dolga vrsta drugih podobnih skupin, za katere ne vem, a naslednji dve naj za sedaj zadostujeta, kot vzorec.

Krščanski fundamentalisti se imenuje milijonsko izven-cerkveno ameriško protestansko gibanje, ki mu je namen proučevati, braniti in širiti načela Kristusovega nauka med ljudskimi plastmi. Je starejše gibanje, ki posega tudi na moralno področje, pa se je v javnosti njegov vpliv le malo čutil. V zadnjem času sta fundamentalistom odprla pot v javnost dva izredna pobornika zoper "abortion", teolog Rev. Francis Schaeffer iz Švice, s svojimi filmi in knjigo o "abortion" in dr. C. Everett Koop, primarij kirurškega oddelka na Koop Surgical Center za otroke pri Children's Hospital v Philadelphiji, Pa. V tednu pred papeževim prihodom v Ameriko sta imela "Felt Forum" v New Yorku, kjer je Schaeffer kazal 5 filmov in držal predavanja o nasilnem splavu in se ga je udeležilo okrog 1000 ljudi. Nadškof Fulton Sheen je priporočal udeležbo tudi članstvu katoliškega gibanja "Right to Life", ki se bori proti moritvi nerojenih otrok.

Nov zagon je dala protestantovskim fundamentalistom še ne leto dni stara akcija v njihovem okrilju, z imenom Christian Voice, in sedežem v Pasadeni, Calif. Namen ima razburkati milijonske fundamentalistične vrste in z njihovo podporo započeti močan pokret, ki je najbližje temu, kar ima ta pisec v mislih: organiziran pokret krščanskih množic zoper zakonodajo v federalni in v državnih zbornicah, ki dovoljuje ali celo nosiše moralno nesprejemljive prestopke pri nebrzdanem spolnem izživljanju izven zakonske zveze. Zlasti pri mladini, v homoseksualnosti, abortion in še kaj. Pripadniki organizacije Christian Voice so odločno načrtno izvesti vnaprej dobro pripravljeno veža-

renje (lobbying) v zakonodajnih zbornicah prav tako, kakor to delajo neštete druge interesne skupine, kadar jim gre za obrambo njihovih interesov.

"Predolgo smo molčali," izjavlja zastopnik Christian Voice, "in sedaj poskušamo to popraviti. Mi lahko stvari spremenimo. Čas je, da kristjani stopijo skupaj in v vežah zbornice uveljavijo svoje zahteve prav tako kot vse druge posebne interesne skupine".

V navedenem smislu zamišljena akcija kristjanov je povsem političnega značaja. Cerkve se vanjo ne morejo podati v smislu ameriške ustavne določbe o ločitvi cerkve od države, morejo pa to napraviti verni kristjani, tudi katoličani. O tem bo še nekaj napisanega prihodnjic.

L. P.

Beseda iz naroda...

Droblinice, sladke in žallave

CLEVELAND, O. — Doma na Dolenjskem sem še zakrpane hlače močil, podil se po vrtu za kokošmi in v hlevu ljubkoval telička, tisto leto, ko je na vzhodni strani Clevelanda, na Holmes Ave., se gradil Slovenski narodni dom. Naš zgodovinar Ance! pravi, da je to bilo l. 1919. Prav tisto leto na jesen pa da se je porodilo dramatsko društvo Lilija. Tako lahko vidite, da me ni bilo zraven, ne pri rojstvu in ne pri krstu Lilije, čeravno rad nos potaknem tudi tja, kjer me prav nič ne gre.

Na Lilijinem 60. rojstnem dnevu, ki se je slavil 28. oktobra 1979, pa sem bil navzoč z vso svojo 'brihto'. Skofovo mašo bi raje zamudil, kakor pa takile banket s tako lepim dodatnim programom. Posebno penzionistom z majhno pokojnino se takole konec meseca dvakrat prileže, če nekdo pred njega postavi velik krožnik svinjske in še goveje pečenke. Veseli priročki so poživili polno zasedeno dvorano in nisem videl žive duše, ki bi iz dvorane odhajala s smerikavim obrazom.

G. Miro Odar je podal lep, jednat in pomemben govor. Prav je, da je bil objavljen v celoti v Ameriški Domovini. Ko človek po 60. letu dela dozori, se nikoli več ne pomladi. V pokoj pojdi, mu vsi svetujejo.

Vse drugače pa je z našim dramatskim društvom "Lilija". To društvo je tako sveže, pomlajeno, da ni strahu, da ne bi v normalnih razmerah preživelo celo to dvajseto stoletje. Po končanem tem stoletju pa tako pravijo nekatere — jaz ne verjamem —, da se bo ta svet podrl, zato ni nam treba že sedaj vnaprej planirati.

Čestitke — pohvala in zahvala vsem živim in mrtvim pionirjem "Lilije", ki so v takratnih težkih časih to kulturno društvo priklicali v življenje, v njem v dobrobit naroda delovali in društvo zdravo izročili mlademu rodu.

Dragi mladi Lilijaši — čestitke in pohvala tudi vam! Korajžno delo naših prednikov nadaljujte!

To ni dopis v celoti, — je le kratka omemba v mojih droblinicah in ne bo menda ovira nikomur, ki bi slavje 60-letnice Lilije podrobneje opisal.

Slomškovo kosilo 11. novembra, ki se bo pripravilo in serviralo v šolski dvorani pri Sv. Vidu, nikakor ne smemo zamuditi. Vstopnice za to kosilo so po \$4 za odrasle in po \$2 za otroke in se po hišah ponujajo, če pa kdo tega lističa le še nima, naj mene pokliče na tel. 486-2394 in jaz mu bom na dom prinesel — seveda, če le ni predalec izpod zvona Marije Vnebovzete. Verjetno se bodo vstopni-

ce še dobile pri blagajni tik pred košilom, vendar je boljše: Drži, nego lovi ga!

Kako lepo bi bilo, ako bi na to kosilo prišli vsi tisti, ki so v letošnjem juliju skupno s pokojnim J. Vargom še romali po Kanadi.

Ni treba prav nobene glasne reklame, da bo kosilo res dobro. Spominimo se samo na lepo rumeno-pečene piščance in že bomo z lahkoto odločili: na Slomškovo kosilo pa gremo!

*

Če ne verjameš, greha zato nimaš!

Umrli je bogataš. V pogrebnem zavodu v bogati rakvi je počival. Vsi trije njegovi sinovi se pridejo od očeta posloviti. Gledajo ga in premišlujejo, kaj je storiti, da bo dobremu očetu življenje onkraj lažje. V Boga in molitev niso verovali in ne v dobrodelne darove.

Pa pristopi bliže k očetu najstarejši sin, vzame iz bele denarnice tisočak in ga potisne očetu ob strani: "Dobro oče si mi bil, tisočak ti poklanjam v spomin na ta svet."

Ko drugi sin to vidi, ga ljubezen do očeta gane in stori isto: "Tisočak, očka tebi za na dolgo, nam nepoznano pot. Denar vedno in vsakomur prav pride, si nam pogosto pravil."

Najmlajši sin to vidi. Bil je še bolj trgovski. Približa se očetu, mu vzame očka tisočaka in napiše ček za tri tisočake in ček potisne očetu ob strani: "Veš očka, da je svet poln lopovov. Denar v gotovini ti lahko kdo izmakne, zato sem ti napisal ček za tri tisočake. Ako bi morda imel sitnosti pri menjavi, sporoči mi na moj stari naslov."

J. P.

Koncert Mladinskega pevskega zbora št. 2

EUCLID, O. — Mladinski pevski zbor krožek št. 2 bo podal svoj redni jesenski koncert v nedeljo, 11. novembra, ob 4. popoldne v dvorani SDD na Recher Ave. Mladri pevci pod vodstvom Cecilije Dolgan, nas bodo popeljali s pesmijo in melodijami v deželico sonca in grozdja, na lepo Dolenjsko in med zelene štajerske griče. Na programu so običaji in navade vinske trgovatve. V drugem delu pa se bodo spomnili Veteranskega dneva (Armistice).

Koncert je združen z okusno večerjo, katero bodo začeli servirati ob štirih. Vstopnice za to pestro prireditev so po \$6.50 in so naprodaj pri članih in v trgovini Tony's Polka Village. Po programu bo za ples in zabavo igral orkester Richieja Vadnala.

Mladri pevci vas lepo vabijo, da pridete v velikem številu na njihov koncert. Ob ljubljajo, da se bodo potrudili vam pripraviti lep nedeljski popoldan. Na svidenje!

Odbor staršev

Festival Slovenskega dne v Chicagu

BERWYN, Ill. — V soboto, 27. oktobra, se je velika svetofestanska dvorana napolnila s publiko do zadnjega kotička. Tudi stojišča so bila vsa zavzeta. Dvorana je bila lepo okrašena s slovenskimi motivi.

Otvoritvena točka programa je bil pozdrav dr. Ludvika Leskovarja, preds. Slov.-ameriškega radijskega kluba (Slovenian-American Radio Club — SARC). Nato je obe himni, ameriško in slovensko, zapela Mihaela Simrayh.

Zupanov proglas Slovenskega dne je v slovenščini in angleščini prebrala gđc. Slovenskega dneva Julie Kacin. Nato so se pokazali na odru na podstavkih naše mlade lepote, prejšnje gospodične Slovenskih dni v Chicagu. Na sredi je pa kraljevala letošnja gđc. Julie Kacin. Mladri solist, g. Vinko Rigler ml., jim je nato ob spremljavi na kitari ge. Milene Soukal zapel vrsto slovenskih pesmi.

Ze dobro poznani in prijubljeni plesalci Slov.-ameriškega radijskega kluba so nato nastopili pod vodstvom ge. C. Leskovar in navdušili občinstvo s svojimi gibanji in rajanjem ob poskočnih melodijah.

Nato je gđc. Mimi Leskovar predstavila dr. Jožeta Bernika, ki je podal kratek govor ob spominu 61-letnice Dneva slovenske neodvisnosti, ko je zasijala svoboda dne 29. oktobra 1918. Dr. Bernik je podpredsednik podjetja Abbott Laboratories. V svojem govoru je dr. Bernik povedal, da smo 29. oktobra vstopili v zgodovino narodov ter nehali plačevati tlako za svojo zemljo. Ob tem trenutku smo vstopili v to novo dobo brez denarja in vojske. Imeli smo le vero v Boga in voljo do življenja. Odvrgli smo tisočletni jarem, kar je petkrat tako dolgo, kot je zgodovina Združenih držav.

Nato je gđc. Mimi Leskovar predstavila drugega predavatelja, odvetnika Freda Oreha ml., ki se je spomnil 29. obletnice SARK in pa 3. obletnice smrti svojega očeta Freda Oreha st. Pokojni g. Orehek je bil skozi leta aktiven član SARK in mu je vsako leto pripadala čast, da je podelil Slovensko odlikovanje ob priliki Slovenskega dneva.

Odvetnik Orehek je v kratkih besedah orisal delovanje SARK in izrekel zahvalo dr. Ludviku Leskovarju in njegovi ženi Corinne ter vsem sodelavcem kluba, da slovenski duh živi in uspeva v Chicagu.

Sledil je nastop zbora "Slovenska pesem", pod vodstvom p. dr. Vendelina, ki ga je v slovenščini in angleščini predstavil g. Tone Gaber in pri tem omenil, da je zbor prepeval za papeža Janeza Pavla II. ob njegovem obisku Chicaga. Nato je zapel štiri pesmi: Skrjanček, Večerni zvon, Gor čez jezero in pa Krasen je pogled. Ob vsaki točki jih je publika nagradila s močnim aplavzom. Pozna se, da so člani zbora imeli že veliko vaj in da so vsaj nekateri že zelo dovršeni pevci. Le tako naprej, pa tudi upamo, da bodo kmalu zopet nastopili.

Takoj nato so nastopili naši gostje iz Clevelanda, Mladri harmonikarji, pod vodstvom g. Rudija Kneza. Ze sam pogled na veliko skupino, našel sem jih 28, je naredil na publiko močan vtis. 28 mladih instrumentalistov, vsak dovršeno izurjen. Za uvod so zaigrali dve točki, za kar jih je dvorana burno nagradila. Navdušenje nad nadarjenimi izvajalci je bilo

vesplošno. Cleveland ne ve, kaj ima, je že razvajen. Sledila je pevska točka dueta Dominik in Emilija Gorše s spremljavo ostalih harmonikarjev. Takoj nato je zopet celoten zbor zaigral še eno poskočno, nakar je sledil venček narodnih, vse točke, prelivajoče se iz ene v drugo. Na koncu prvega dela nastopila Mladri harmonikarji ni hotelo biti konec aplavza, dokler ni dr. Leskovar povedal, da bodo pozneje še nastopili.

Nato so predstavili g. aldermana Vita Marzulla, v čigar vardo spada tudi slovenska naselbina. G. Marzullo je pohvalil delo dr. Leskovarja in njegove žene in se tudi spomnil 61-letnice slovenske neodvisnosti. Seveda se je zahvalil dr. Leskovarju za njegovo mnogoletno politično podporo. Prinesel je tudi pozdrave ge. zupanje Jane M. Byrne. Dr. Leskovar se je zahvalil ald. Marzullo in omenil, da je on (Marzullo) pred mestnim svetom držal govor, v katerem je rekel, da če bi bili v Chicagu samo Slovenci, bi skoraj ne potrebovali policije.

Temu je sledil nastop tria pevskega zbora France Presern s spremljavo prof. Kubine na klavirju. Trio sestoji iz treh ženskih glasov. Na klavirju je še vedno spremljal prof. Kubina; pridružil se jim je pa tudi g. John Amon s harmoniko. Mešani zbor je nato zapel še dve pesmi. Zatem so ženski glasovi zapustili oder in je ostal le kvartet, nakar so zapeli: Triglav, Ej, prijatelj in Na vrh planin.

Ga. Corinne Leskovar je nato predstavila gđc. Magdo Simrayh s svojo skupino najmlajših SARK plesalcev, ki so ta dan praznovali svojo prvo obletnico. Otroci so bili zelo luštni v svojem malo otroškem izvajanju.

Slovensko odlikovanje je sledilo. Dr. Leskovar je najprej povabil na oder vse prisotne odbornike SARK in povabil g. Staneta Simrayha, naj podeli odlikovanje. Letošnji odlikovanec je bil g. Otmar Tasner. G. Simrayh je povedal, da je odlikovanec član SARK že vseh 29 let obstoja tega kluba.

Nato je prišel k mikrofону zopet dr. Leskovar in povedal, da bo drugo leto Slovenski dan dne 4. oktobra in da bo za ta dan povabljen iz Opčin pri Trstu pevski zbor Galebli.

Sledil je nastop basista g. Rudija Korošca z dvema točkama: En starček je živel in Tam, kjer murke cveto — ob spremljavi prof. Kubine.

Kvartet slovenskih dam je nato nastopil z dvema pevskima točkama. V tem kvartetu so ge. Martinčič, Puc, Vidmar in Arko.

Pozdrav s planin je bila naslednja točka. Pristnega gorenjskega planšarja je predstavljajl g. Janez Vidmar. V uvodu je planšarja besedno spremljal g. Jože Rus, nakar je Janez sam povzel besedo in celo zapel začetek pesmi Z zakrivljeno polico v roki. To popularno pesem sta nato dovršeno zapela s spremljavo nekaterih članov Mladih harmonikarjev, v duetu Emilija in Dominik Gorše. Planinska slika se je nato nadaljevala s planšarjem, g. Dale-om Trinkom in pristno "kravo". Člani SARK plesalec (fantje) so nato v planšarskih nošah zarajali pastirski ples.

Naš najmlajši, Peter Gorenc, je nato v pastirski noši pristrčno zapel Na planinah sončece sije. Člani SARK plesalcev so nato nastopili v

izvajanju planšarskega plesa, nakar so jim sledili najmlajši SARK plesalci pod vodstvom gđc. Magde Simrayh. Vrhunec prizora je bil, ko je zaplesal še "krava".

V predzadnji točki so zopet nastopili Mladri harmonikarji in zaigrali več melodij. So lo je nastopil Dominik Gorše in zapel "naš sosedov France!j" s spremljavo harmonikarjev: Janez Nemec, Stanko Knez, Edi Fujs, Tonček Medved in Kathy Nemec. Mladri harmonikarji so nato zopet nastopili kot celota. Med igranjem Veselega Ribenčana je oder prešel "Ribenčan s suho robo". Vlogo je odigral Herman Simrayh. Napol preko odra se je Ribenčanu pridružil tudi planšar Dale Trinko.

Nastop Mladih harmonikarjev se je nadaljeval prav v zadnjo točko programa, ko so se na odru pojavili poleg harmonikarjev še plesalci Radio kluba in drugi nastopajoči. Slika je bila zelo barvita in pestra. Pogled na mlade je občinstvo silno navdušilo, da so ploskali še dolgo potem, ko se je zastor že zagnil.

Ura na steni je kazala 10.20. Vsekakor je bil program malo predolg. Za drugo leto bi priporočala, da dajo prireditelji več besede gostom in jim dajo tudi kakšno priznanje npr. šopek. Nadalje bi priporočala, da naj bodo tisti, ki pripravljajo program, bolj selektivni. Več besede naj dajo mladim. Starejši imajo ali so imeli že itak dovolj forumov za svoja podajanja. Če je že potrebno več točk, naj bodo pa te krajše. Tri ure dolg program je preveč. Vsaj tako sodiva midva.

Po programu je za ples igral orkester pod vodstvom Janeza Arko. Se eno pripombo bi pridala. Plesalci Slovensko-ameriškega kluba naj bi imeli v sezoni tudi svoj samostojen nastop, kot je to navada plesnih skupin po vseh drugih večjih slovenskih naselbinah kot npr. v Torontu in Clevelandu. Obogatili bi svoje znanje in tudi gmotno bi si opomogli.

Tone Arko
Ludvik Jelenc

GENE DROBNIC BO POČAŠČENA

CLEVELAND, Ohio. — V nedeljo, 11. novembra 1979, bo Perry Home Owners Improvement Association priredila svojo osmo počastitveno prireditev z večerjo in plesom v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Avenue. Slavje se bo začelo ob štirih popoldne z enournimi koktajli. Približno ob petih bodo začeli servirati okusno domačo večerjo. Po podelitvi zaslužnostnega priznanja se boste lahko veselili ob lepih poznanih melodijah.

Letošnja izbranka za počastitveno priznanje je dobro poznana Mrs. Gene Drobnic, katera izhaja iz ugledne družine pokojnega Francisa in Jeanette Jaksic, 6111 St. Clair Avenue, in ki živi na 1030 E. 61 St., Cleveland. Je vdova po leta 1972 umrlem možu Victorju A. Drobnicu in pomena mati Mrs. Gene Ann Robbens, St. Louis, Mo., Louis Ann Drobnic in Victorja Drobnic ter srečna stara marmica Christopherja in Victorie Ann Robbens.

Gene Drobnic je posvetila dober del svojega življenja za dobrobit in izboljšanje naše skupnosti s tem, da je sodelovala pri številnih kulturnih, dobrodelnih in cerkvenih organizacijah.

Mrs. Gene Drobnic je članica društva Clairwood št. 40 ADZ in je nekaj vadila S.D.Z. "drill team". Iskrene čestitke!

KANADSKA DOMOVINA

JOZE VELIKONJA:

Med grobovi...

Že nekaj let hodim po pokopališčih. Nekoč doma smo za Vse svete krasili grobove. Pokopališče nas je približevalo preteklosti. Stari spomeniki so nam postali dobri znanci; vsako leto so se pridruževali novi z novimi imeni, tu in tam je oživel na novo pozlačen napis, novi del pokopališča se je širil in širil.

Po Ameriki hodim na pokopališča in razbiram napise. S prijateljem v Duluthu sva se pred leti dogovarjala, da bi začela to pregledovanje bolj sistematično, predno buldožerji prekrijejo stare, neizravnane groblje in jih nadomestijo z novimi, sistematičnimi, kjer so nagrobni kamni zravnanji z zemljo in moraš odriniti razrastlo travo, da prebereš ime. Samo ime, drugega ne dovolijo. Posebno jim ni všeč, če hoče imeti kdo poleg imena napisanega kaj v tujem jeziku. Novo pokopališče v Walsenburgu v Coloradu je tako; žal mi je Tomšičev, Supančičev, Zagarjev in Zabretov, ki jih trava skriva. Raje vidim stare spomenike na polici nad Walsenburgom, kjer si delajo družbo Papezevi in Pakjovi, Senicarji in Kastelci.

Hodim med grobovi in pozdravljam znance. Nismo se srečavali, ko so bili še živi, a vem zanje in se mi dobro zdi, ko jih odkrijem. Pogosto sem menda edini, ki se zmeni zanje. Razbiram in zapisujem, kjer je na kamnu poleg imena še napis, bodisi v slovenščini, bodisi kjer kamen pove, da je bil pokopan rojen v Sloveniji. Srečujem imena dolenskih, notranjskih in belokranjskih vasi, odkoder so prihajali: Joe Zhnidarsich iz Zdence vasi, John Nusek iz Dobrepolja — tako je zapisano na kamnih v Canon City, Colorado, na pokopališču nad mestom, onstran reke. Okrog njih so Bambici in Sencarji. Blatniki in Kocjani in še desetina drugih. Ugibaš, kako je Lesac postal Lucas ali Rudelich Ruthedge. Veš, da je Thomas nekdanji Železnikar in Gross nekdanji Grošel, nisi gotov, če se za O'Greenom ne skriva domači Ogrin.

Marsikje je pokopališče težko najti. Na avtomobilskih zemljevidih niso označeni, sodobne natančne karte jih prezrejo. Ne iščem novih pokopališč, mene bolj zanimajo stara.

Hitel sem, ker sem obljubil, da bom kmalu popoldne v Duluthu. Od Baragovega križa ob Gornjem jezeru sem hotel po zaviti cesti skozi gozdove proti Ely. Bral sem, da hočejo ta svet zaščititi in ga pridržati za športnike, čolnarje in lovce. Meni se je mudilo, ker sem hotel videti, koliko se je vse spremenilo v zadnjih letih, ko so rudniki oživali in so stare naseljenice nadomestili novi.

Na severni strani kraja je staro pokopališče. Mimo novih spomenikov, mimo imen Adamič, Pestotnik, Skulj in Perko pridem do starih. Tam so poleg imen še slovenski napisi. "Zbogom žena." Ali le oznaka "Rojen — in umrl..." z letnicami. Mladi so umirali. Nagrobniki nam ne povedo vsega. Koliko jih je bilo ubitih pri delu? Začuda veliko otrok je med pokopanimi. Morda jih je videti več, ker

preživeli starši, bratje in sestre skrbje za grobove. Zakaj niso ti novorojeni v novi deželi preživeli?

Lilo je kot iz škafe, ko sem dosegel cerkev v Calumetu v Gornjem Michiganu. Temeljni kamen še trudi, da je bila cerkev slovenska, tudi barvasta okna govore o tem, kdo je dal denar zanja, a cerkev ima novo ime, novega patrona, zdaj je mednarodna. Ne spoznaš je, če nisi bral zgodovine. Spet sem iskal pokopališče. Nikogar ni bilo, da bi ga vprašal. Med kamni s škotskimi, nemškimi in irskimi imeni nisem našel slovenskih. Kje so? Verjetno je pokopališče kje drugje. V kraju sem še videl Vertinovo ime na trgovini, srečal sem ga spet v Norway, v Michiganu. Na praznih cestah ni bilo nikogar, da bi ga vprašal ob zgodnji uri v nedeljo. Kdo naj bi hodil tod okrog in kazal pot neznanu, ki opleta po kraju in razkopani zemlji med zapuščenimi rudniki — in išče grobove. Morda mi bo kdo prihodnjič nakazal pot...

Sredi poti od Bingham Canyona proti Salt Lake City, kjer se svet spušta od hriba, v katerega se je razpredel odprti rudnik bakra, sredi planjave je staro pokopališče. Desetine imen, večinoma Hrvatje iz Like, Slovenci so redki: Arko, Asic, Prezeli, morda Perosek. Danes je velika jama, kjer je bila nekoč slovenska naselbina. V arhivih v univerzitetni knjižnici sem našel nekaj dokumentov o njih.

V Helper, v premogovnem področju Utah, več kot sto milj od Salt Lake City, sem hotel ponovno. Ze na prejšnjem potovanju sem videl veliko pokopališče nad železnico. Lepo oskrbovano, desetine italijanskih imen, med njimi in poleg njih tudi slovenska. Vedel sem za to slovensko kolonijo, četudi v slovenskih listih ni slišati o njej. Na univerzi v Salt Lake City sem našel zapisnike bratske organizacije, imenik članov in izreke slovenskih ameriških časopisov. Naletel sem celo na prvo številko Mira, ki so ga leta 1901 tiskali v Pueblu.

Med grobovi so napisali: Kraync, Cvar, Blatnik, Petric in Chesnik, Skerl in Kos... Petriz iz Suhorja? Cvar iz Sodražice? Blatnik je iz Dobrepolja. Ustavil sem se ob ženi, ki je urejala grob. Vprašal sem, kako to, da je vse tako lepo urejeno. "Bratska društva skrbijo za grobove. Italijani za svoje, Slovenci za svoje..." Rekla je "Slovenici", kar me je presenetilo. Povedala mi je, da je njen oče Italijan, mati Slovenka. Na starem zemljevidu sem našel znak, da je nad krajem v bregu avstrijsko pokopališče.

"Seveda, a je staro in zapuščeno. Tam je večina Slovencev. Ne vem, kaj bodo napravili tam."

Po ovinkih mimo starih hiš sem prišel do njega. Prah in pesek ga prekrivata, le kamni štrlijo iz tal, nič rož ali zelenja. Bodeča žica ga obdaja, že dolgo se nihče ne zmeni zanje. Spet berem imena: Potocnik in Kosce, Peček, Juvan, Golob in Metelko. Italijanska imena, nekaj španskih — naj v miru počivajo.

V Pueblu v Coloradu imajo Slovenci svoj del na pokopa-

lišču. Prav za prav slovenska fara, navezana na opatijo v Canon City. Benediktinec pater Zupan se je zavzel za slovenski del, še danes si delajo družbo. V starem delu, ki je ves prerasel z robidovjem in visoko travo, še najdeš kak slovenski napis; železen križ nosi napis: "Tu počiva Jožef Grahek, umrl 9. Dec. 1898. Rojaki molite zame." Na obledelam kamnu nedaleč proč razberem: "V angelski nedolžnosti se preselila v nebo Ursica Skulj, umrla 22. maja 1904, 31 stara. Prosi Boga za žalujočega očeta Rudolfa Skulj." Max Buh je pokopan nedaleč proč, rojen 1873, umrl 1906. Drugi Slovenci so v lepem oskrbovanem novejšem delu, med njimi pater Ciril Zupan in urednik Ed Menzinger ter desetina Grahkov, Speharjev, Zupančičev in Pugljev. Vendar so le imena slovenska, drugih napisov ni.

Cripple Creek in Victor, visoko v coloradskih hribih, središča zlatih rudnikov. Kot vedno, tudi zdaj sem hitel. V Pueblu je ponoči deževalo, zjutraj sem videl, da so vrhovi hribov pobeljeni. Ugibal sem, če bom mogel v višine, oba kraja sta več kot 3000 m nad morjem. Bral sem, da so Slovenci šli za zlatom, pa do slej nisem našel dokazov. Med imeni prebivalcev teh krajev jih ni, v rokopisnih polah štetja iz leta 1900 jih težko razbereš, ker so imena pogosto izmalčena, rojstna država je pa za vse le Avstrija.

Grobovi in grobovi. Izven kraja so, pod naseljem v Victorju, na bregu v Cripple Creek. Kaže, da tod ljudje ne umirajo več. Novih grobov skoraj ni. Le tu in tam je med poraslimi grobljami na novo izkopana zemlja, redko najdeš kak nov napis. Slovenska imena? Le Potocnike sem našel zapisane na kamnu v Victorju; Miha, umrl leta 1925, in otrok Richard, ki je živel le tri leta. V Cripple Creek je bil le John A. Ruppel (1891-1937) verjetno slovenskega rodu. Tudi italijanskih in poljskih imen ni, prevladujejo anglosaška. Ali je to pravo pokopališče? Kasneje sem v muzeju spraševal, pa so mi potrdili. Če so Slovenci tod sploh kdaj bili, se niso ustavili za toliko časa, da bi koga pokopali. Slovence je zlato vabilo, a našli ga niso. Nad naseljem se sredi propadajočih ostankov nekdanjih kopov šopirijo moderne nove naprave. Zlato spet kopljejo. A tega ne zmole posamezni iskalec, velike družbe so si pridržale pravico do kopov, danes ponovno odpirajo žile globoko v gorah, cena zlata jim daje upanje na dobiček.

Le v Leadvillu je nekaj Slovencev prišlo do zlata, posebnost je Zaitz postal lastnik rudnika. John Gornick iz Puebla mi je zatrjeval, da je veliko Slovencev kopalo zlato rudo v Yankee mičev in Golobov, Hočevarjev in Udovičev, Gornikov in Rogljev, Zupančičev in Podražajev. Belokranjci in Notranjci, celo nekaj Gorenjcev. Kdo bo zapisal, kaj vse so ustvarili in kaj vse so doživljali?

Sonce je že zlezlo za hribe, le Crested Butte je bil še o-

svetljen. Pognal sem, da me noč ne prehit. Vedel sem za kraj, vedel tudi, da so tod slovenski pionirji kopali rudo in premog, bral sem, kako so preko hribov hodili do Aspena in Leadvilla; a kje so znaki po njih? Spet: pot na pokopališče. Sonce je že zšlo, ko sem ga dosegel. Pokopališče je izven kraja, visoko zrastle trava, robidovje mi trga hlače, nobenega drevesa, le grmovje in plevel. Imena: Italijani, Hrvatje, Slovenci. Spoznavam imena pionirjev, našel sem jih v starem Mohorjevem koledarju in v zbornikih, ki sta jih pisala Trunk in Zavertnik. Torej so res bili tukaj in so tudi ostali. John Gornick mi je kasneje razjasnil, da je rudnik imela v rokah Colorado Fuel in Iron Company, da so delali še po prvi vojni, zato so Slovenci tam dalj časa ostali. Ko so rudnike zaprli, so se mnogi izselili. Spominim se, da je o tem pripovedoval Matt Savoren v Pueblu; pred desetletji je vodil mule v rudniku v Crested Butte. "Lahka mu bodi ptuja zemlja", je zapisala Franku Oražmu na grobu. Po večini so kljukice nad C in S že izginile, redko jih zaslediš. Marko Krašovec in Marija Golobič imata še polni imeni, tudi za Mike Chesnika izvem po slovensko, da je bil "Rojen 1887" in je "Umril 1929".

Po dolinah in globelih Skalnih gora sem iskal znake nekdanjih naselij: Hastings, Berwind, Primero, Segundo. Tudi Ludlow sem hotel obiskati. Danes teh naselij ni več. Niti razvalin ni kaj prida, le razbita opeka nekdanjih kokssovih peči kaže na nekdanje življenje. V Ludlowu še stoji vrsta zapuščenih trgovin ob železnici ter spomenik žrtvam pokolja iz leta 1914. A pokopališča? Tudi mrtve so nosili drugam. V Trinidadu sem na katoliškem pokopališču na jugovzhodnem izhodu iz mesta zadel na spomenik, ki sem ga poznal iz fotografij, postavljen žrtvam nesreče v Primero leta 1910. Imena, napisi. Zdal bolj razumem, zakaj se marsikateri, ki je odšel v Ameriko, ni nikdar več oglasil. Na grobniku je 25 imen, od teh 15 slovenskih. Osem jih je bilo članov bratovščine svete Barbare. Colorado Fuel and Iron Company, ki je bila lastnik rudnika, v letnem poročilu pravi, da je nesreča zahtevala sedem življenj. Samo slovenskih žrtev je bilo več. A delničarji v New Yorku in po svetu verjetno niso niti pomislili, da jim je bila resnica prikrita.

Na poti domov sem zavil z glavne ceste proti Roslynu. V hribih nad krajem, 100 milj od Seattle-a, je obsežno pokopališče, ne v enem kosu, razpredeno po pobočju, v starem delu visoko drevje prepleza in zakriva spomenike. Napise komaj razberem. Na odprtem najdem znak: Slavonic Lodge. Spet slovenska imena. Rudo in premog so kopali, danes so rudniki mrtvi, a ljudje so ostali, grobovi govore o njih. Še obsežnejše je pokopališče v Cle Elum, blizu glavne ceste. Slovenski grobovi so skupaj, bratske organizacije skrbje zanje, vsaj v tuji zemlji si delajo družbo. Starejši ljudje hodijo obiskovat znance, zadnja leta se tu di mladi zavzemajo, ker iščejo svoje korenine. Za marsikoga je že prepozno.

Srečujemo se. Stari znanci. Slovenski rojaki v Ameriki nimajo velikih spomenikov, srečujemo se s pionirji, njihova imena spoznavam, a sled za njimi bo kmalu izginila. Novi rod odhaja. Drugam. Nekdanjih zaposlitev ni več. Superior v Wyomingu te o tem temeljito prepriča. Starih ozkotirnih železnic ni več, le v zabavo jih ponekod obnavljajo. Odmaknjenost od središč je izginila, novi rodovi se selijo v večje kraje. Crested Butte postaja zimsko središče za smučanje, Aspen je svetovno znan center zimskih in poletnih. Novi ljudje ne hodijo na pokopališča. Se v kraju izginjajo stara imena, ki so nekdanj pričala, da so tam živeli Slovenci. Le v

Rock Springs, Wyo., je na domu napis: Slovenski dom. Marsikje drugje, tudi v San Franciscu, ga je nadomestil "Slovenian Hall". Med grobovi... Med grobovi tisočev, ki so gradili Ameriko. Če bi jih ne bilo, bi Amerika bila drugačna. Stari in novi naseljenci, iz kakršnegakoli razloga so prišli v novi svet, so mu pustili svoj pečat. Morda neznamen, da ga le malokdo opazi. Če ga mi ne bomo, tudi drugi ne bodo pazili na naše stopinje.

Med grobovi iščem imena. Iskal jih bom, dokler se sam ne pridružim vsem, ki tam počivajo. Iščem jih, kjerkoli sem po svetu. Tudi v rodnih krajih. Za tisoče slovenskih ljudi bom imena zamenjal. Tudi imena mojega očeta ne bo nikjer. Tisti, ki vedo, kje so ga zakopali, ne govorijo; drugi ne vedo. Zato hodim med kamni in iščem znance.

Za Vse svete 1979.

SPOMINI ob praznikih Vseh svetnikov in Vernih duš

LAKE PANASOFFKEE, Fla. — Ob teh dnevih ne moreš preko spominov na pokopališča, kjer počivajo starši, sorodniki, znanci, dobrotniki, prijatelji. Ker večina izmed nas, ki smo po vojski prišli preko morja v Ameriko, nima kamna namesto srca, zato ni nič čudno, da naši spomini obiskujejo tudi skrita neznanika in prepovedana počivališča, kjer tisoči in tisoči pomorjenih slovenskih ljudi čakajo na dan vstajenja. Verujem v večno življenje in vstajenje mrtvih.

Prav za mesec november je dobro ponoviti, kar je časopis pred leti zapisal: "Nekje je dežela, ki je bila dana za domovino majhnemu narodu. Ta je v stoletjih stisk in brežupa prehodil že vse postaje križevnega pota, pa je vendar obstal in bo tudi v bodoče. Vsega je bil že vaju, tudi nasilne smrti v vseh oblikah. Nikoli pa se ni pripetilo, da bi mu kdo domačih pobite sinove skril in jim odrekel to, kar tisočletja loči od človečnosti: Pieteto.

Nekje je dežela, ki sta jo ohranila pri življenju Bog in trdoživost njenih sinov. Tudi zamejskih. Ta dežela potrebuje veliko, veliko ljubezni, da se srečno prebije skozi čudni čas prepovedanih grobov in spomina nad njimi." Tako je zapisal Katoliški Glas.

Odkar živi naša Slovenija pod komunistično "osvoboditvijo", ne smeš uporabiti svobode za obisk preminulih grobov. Ti je "svoboda" prepovedano iti na grob očeta, sina, znanca, ki so ga komunisti po "osvoboditvi" osvobodili življenja.

Pred par tedni je bila v ljubljanski DRUŽINI novica iz dežele, kjer vlada komunistična diktatura — iz Čile. Komunisti in drugi zelo radi kritizirajo to diktaturo in krivice, ki se tam gode. Krivica je krivica, pa naj jo naredi kdorkoli. Novica iz Čilske diktature pove tole: V glavnem mestu so pod vodstvom škofa organizirali 48-urno gladovno stavko z namenom, da bi pokazali solidarnost duhovnikov in redovnikov s tistimi, ki bi radi dobili od vlade pojasnila o usodi pogrešanih sorodnikov. Gladovna stavka je bila javna zadeva, da prisili vlado, naj pove resnico o izginulih. Po cerkvenih podatkih je v zadnjih letih izginilo 650 ljudi.

Ob tem pisanju ti samo po

CLEVELAND, O.

MALI OGLASI

Popravilo hiš
Za vsa popravila na hiši, zunanaj in znotraj, kličite 881-0883 po 5:30 zvečer.

Looking for couple to do light janitorial work at the Willoughby Office Bldg. Suite available plus salary. Call 732-7880

House for Sale
Single. 6 Rooms. 1006 E. 66 Pl. 831-3944 after 4 p.m. (123-127)

Apartment Wanted
1 or 2 Bedrooms. Quiet location. Euclid or Eastern suburbs. For refined gentleman. Ask for Nick 692-2225. (123-127)

EUCLID AREA
4 days a week
Woman to work in food preparation kitchen and help baker. Experience not necessary for those willing to work.

Kitchen Katering
Spanish Manor
261-7070 (123-125)

BEAUTIFUL EUCLID RANCH
Immaculate 12 yr. old 3 bedroom ranch with full basement & rec. room, 2 full baths, built-in and eating area in kitchen, alum. siding, central air, gas hot water heat, detached garage. Custom built & in perfect condition. Priced in \$50's.

LOVELY EUCLID BUNGALOW
See & make offer on this sharp home with full basement and rec. room, 3 large bedrooms, clay tile bath, hardwood floors, newer carpeting, 2 1/2 car detached garage on nice lot. Priced at \$51,900. So call today.

NOSAN REALTY, INC.
946-7969 — 257-6271 (124-126)

V NAJEM
5 sobno stanovanje, spodaj. Na E. 136 St. Kličite 692-2708 (X)

PART TIME OR FULL TIME WOMAN TO CLEAN DOWNTOWN STORE. EASY HOURS. GENEROUS HOURLY WAGE. CALL MR. KANE 621-5745. (125-130)

GLAZER
Glass & mirror installation. Experience not necessary. Will train qualified person. Steady work. High salary. 451-3678 (125-126)

APARTMENT FOR RENT
Lake Shore Villa Angela area, 3rd floor walk-up, furnished kitchen, carpeting, sober mature adults only, \$110 plus utilities, by apt. only. 481-9338 12 to 2 p.m. (125-126)

USED FURNITURE FOR SALE
6 piece dining set. Beds, Dressers, Washing machines and TV console. Sofa and chairs. Call 881-1787 from 10 to noon. Sat. Nov. 10 only. (125-126)

House for sale
7 Room single, E. 70 St. South of St. Clair. Aluminum siding. Carpeting and basement. Call 486-1892 after 5 p.m. (125-130)

CLEVELAND, O.

MALI OGLASI

For Sale
Euclid, Ohio
Quality 4 bedroom ranch. Attached garage. Near St. Williams. \$62,000. Call 731-6423. (125-130)

Automatic Acme Set Up and Operate
\$9.00 per hour.
Plus Company paid hospitalization
Dental Care — Pension Plan
Disability and Life Insurance.
Minimum 6 years experience in close tolerance work.
Interview by appointment only.

944-9000 (125-129)

Vaclav Beneš-Třebitzky:

KRALJICA DAGMAR

ZGODOVINSKI ROMAN

In zato so stali vsi, kakor da so okameneli. Nihče ni spregovoril niti besede, le oči so se jim zastirale z gostejšimi in gostejšimi meglami.

Nemcev so se oprostili, precej časa se jih ne bo treba bati, in tu vstane iz tal stari nestvor, ki je v tukajšnjih pokrajinah storil že toliko hudega in katerega ime nam z grozo napolnjuje mozeg in kosti. To je domači razpor... Zdelo se je, kakor da sploh ni niti mogoče, da bi bili ti kraji srečni, blaženi in pokojni. Ko je prenehal sovražnik tujec, je pričel domorodec. In ta je vedno nevarnejši, ker pozna nasprotnikovo slabost od najbolj skritih strani in zato se pred njim ni mogoče z ničemer braniti.

Na strehe bukovskih vaščanov je spustil zlovestnega pitča, ko so se tega nadejali najmanj.

"Kaj početi?" je spregovoril s temnim glasom starosta.

Iz globokih, pretežkih misli ga je vzdramil ostrejši veter, ki je potegnil od morja. Začel je tudi naletavati sneg.

"Pojdimo proti polnoči. Takoj — hitro! — Zakaj se obotavljate? — Ali slišite?"

"Najboljše bi bilo proti Malhovu..." je pristavil Jitrenec, ki ga je tudi zdramil ostrejši sever.

"Blizje domovine bomo," je zasepetala gospa Adleta istočasno z Draguško in Vratislavom kakor iz enega grla.

Le Cernin Sobehrd je gledal v tla z zamišljenim očesom, kakor da je tu sam, čisto sam in nikjer žive duše.

Oče Dobrogost je imel roke sklenjene in oči uprte proti nebu, na katerem je žar polagoma bledele. Noč in dan je imel v mislih razorana tla, ki so obetala za tukajšnje kraje najrodovitnejšo žetev. Vse je kalilo tako lepo ter sililo kvišku in današnji večer je padla prva pogubonosna slana.

Oče Dobrogost vendar ni izgubil upanja. Komu pa se zgodi vse po njegovi volji? In če bi bila človeška dela čistejša kakor kristali, zavistno oko vendar najde na njih kak madež.

In ko so še tako stali, po-

svetuje se, ali bi ne bilo boljše iti nekoliko proti vzhodu kakor proti polnoči, je prijedilo od jugozapada na penastih konjih nekoliko jezdecev z novicami, in sicer s strani, od katere tega ni nihče pričakoval. Na zapadni meji se ba je pojavljajo tolpe Luticev v družbi s Sasi. Meje so sicer dobro zasedene, a vendar bo tam treba glave in roke Jitrenčeve.

Sobehrd je pri tem poročilu dvignil glavo; porodila se mu je misel, da bi spremenil danskega viteza na bodočo pot; toda le en pogled na skupino treh duš, ki so stale poleg njega, mu je v trenutku pregnal te misli. Bila je to gospa Adleta, z Draguško in Vratislavom. Obličje kneginje je bilo zopet pokrito z izrazom le težko zatajevanega gorja, Draguščin pogled je bil uprt v daljavo proti jugu, kamor so se podili vetrovi, Vratislavove oči so se srečale z njegovim pogledom, in Cerninove je čital v njih popolnoma jasno: "Iskal si nas, našel si nas in zato ostani pri nas!"

"Eno zlo nikdar ne ostane osamljeno!" je spregovoril starosta Ljudevit. "Kaj poмага! — Bog da, da pod težo bodočih dni ne omagamo!"

"Tako te rad slišim, starosta!" je pristavil oče Dobrogost.

"In jaz ne smem odlašati. Na svidenje, Jitruška! — Na svidenje, oče — mati! Na svidenje, knežič in ti, mladenič. In tebi, častita gospa in svetla deva, želim iz dna duše, da se kar najprej snideša na rodni zemlji s svetlim soprogom in očetom."

Jitrenčevo slovo ni trajalo dolgo.

Jitruška ni potočila niti ene solze. Le ko so se njene ustnice dotaknile njegovih lic, se mu je zdelo, da se ji je izdrl iz prs težak vzdih in da je zasepetala: "Ali kdaj?" in kakor da je oni glas, ki je pred nekaj časom govoril tako strašne grožnje, pristavil k temu: "Nič ni minljivejšega kakor človeška sreča. Zapomni si to!"

Za nekaj trenutkov je odjezdila četa jezdecev proti jugozapadu. Jitrenec je odšel z njimi; in še to noč so zapustili Bukovsko tudi dosedanj prebivalci s starosto in gosti, da bi letošnjo zimo prebili v rodni zemlji pod gostoljubno streho — prvič v svojem življenju.

In bil je mnogoštevilen spreved, broječ več sto glav, ki se je današnje jutro pomikal, kamor so mu kazali pot vetrovi, podeči se od Balta s silnejšim piskanjem. Toda že v vasi, v katero so dospeli v kakih dveh urah, so se jim pridružili vozovi, katere so jim posodili dobri ljudje, da so posadili na nje žene, otroke, starce in starke.

Starosta Ljudevit se je vsak trenutek ozrl nazaj in živena je tudi gledala več proti morju kakor naprej; zdelo se ji je, kakor da do sem prihaja za njima dušič dim. Le Jitruška je bila kakor brez duše. Njena glava je bila povešena, roke neprenehoma sklenjene in izraz na njenem

Pok. p. Alojzij Madic, O.F.M.

Dolgo časa je bil težko bolan. Večkrat je bil v bolnišnici, včasih tudi tedne, nato je prišel domov, bil nekaj časa v Alvernia Manor, nato pa v Mother Theresa's Home, kjer je mirno preživel zadnje tedne svojega življenja. Vsak dan je somaševal, tudi še. 11. septembra, čeprav s težavo. Isti dan pa se je njegovo stanje zelo poslabšalo in moral je biti odpeljan v St. Anthony Hospital (Chicago), kjer je naslednje jutro 12. septembra 1979 umrl.

Father Alojzij Madic OFM je bil rojen 12. decembra 1911 v Chicagu, v frančiškanski red je vstopil kot član Kustodije Svetega Križa 8. septembra 1930 in je naredil slovesne ali večne obljube 10. septembra 1934. V duhovnika ga je posvetil škof Bernard Sheil pri Sv. Andreju v Chicagu 16. maja 1937.

Kot duhovnik v redu sv. Frančiška je imel razne dušnopastirske službe; poleg angleščine je obvladal tudi slovenščino. Deloval je pri Sv. Stefanu, Chicagu, Sv. Juriju, So. Chicagu, Sv. Tereziji, Johnstown, Pa. in Holy Family, Willard, Wisconsin. Učil je v bogoslovnem semenišču v Lemontu in na Mount Assisi Academy. Dvakrat je bil krajevni predstavnik v Lemontu. Več let je vodil duhovne vaje v našem Romarskem domu.

Župnik je bil pri Sv. Juriju, So. Chicagu, Ill., Sv. Tereziji, Johnstown, Pa., Holy Family Church, Willard, Wis. Nazadnje pred boleznijo je bil kaplan pri Sv. Juriju, So. Chicagu, Ill. Zaradi bolezni je moral iti v pokoj 1975 in je prišel v Lemont. Tu je še nekaj časa pomagal v dušnopastirskem delu na našem področju, a v letošnjem letu marca meseca je moral tudi to opustiti.

Pogrebna maša je bila v naši samostanski cerkvi Marije Pomagaj v Lemontu 15. septembra. Glavni mašnik je bil kustos p. Atanazij Lovrenčič, ki je tudi pridigal. Z njim so maševali sbratje in škofijski duhovniki. Zastopnik nadškofa John-a kardinala Cody-a je opravil pogrebne molitve po maši. Nato je bil pogreb na samostansko pokopališče.

Pokojni pater Alojzij zapušča sestro Mary in Sr. M. Alojzijo OSF ter brata Franka.

Pokojni pater Alojzij je bil zelo znan med mnogimi v področju Lemonta in kjerkoli je deloval. K njemu so prihajali številni v svojih težavah po nasvete in duhovno pomoč. Delal je tudi v tretjem redu sv. Frančiška in nekaj let izdajal list Tertiary Thoughts. Mnogi so prihajali molit za pokoj njegove duše dan pred pogrebom. Tudi pogreba so se udeležili številni, posebno poljske in slovenske sestre redovnice.

Naj v Gospodu počiva!

bledem obličju je bil tako popolnoma podoben ti pokrajini, ki se je polagoma pokrivala z belim snežnim plaščem. Zastoj si je deklica, ki je sedela poleg nje, prizadevala, da bi jo potolažila; tudi besede gospe Adlete so bile brez uspeha.

(Dalje prihodnjico)

SPOMINI...

(Nadaljevanje s 3. strani)

Naj pišejo, govore in slepe naivne, nepoučene ljudi o "osvoboditvi", kar hočejo. Samo komunist je zmožen take krutosti in nečloveške zlobe, da ne smeš niti na grob pomorjenih, niti javno moliti za pomorjene. Slovenski komunisti imajo podobno kruto srce, kot ga imajo azijski komunisti pod vodstvom kitajskih in ruskih komunističnih "osvoboditeljev", ki ne puste prineesti hrane umirajočim nedolžnim ljudem. Zgražamo se nad Hitlerjem. A vedeti moramo, da so imeli ruski komunisti pred Hitlerjem koncentracijska taborišča in morišča. Od komunistov se je Hitler učil, kako uničevati, moriti, mučiti nedolžne ljudi.

Slovenski komunisti so imeli istega učitelja, kot ga je imel Hitler. Naj razni konzuli in podkonzuli še tako sladko govorijo. Zgodovinsko dejstvo ostane: tisoči in tisoči so pokopani v prepovedanih grobovih. Komunisti so jih brez sodbe pomorili, sedaj bi radi umore zakrili, a jih ne morejo in ne bodo mogli. Naj tu vsem tistim, tudi komunistom, ki jim je za resnico, napišem imena samo tistih duhovnikov, ki so jih komunisti brez sodbe umorili JUNIJA 1945 in pokopali v prepovedane grobove: Janez Jenko (umorjen z ranjenimi domobranci), Franc Frelj, Ivan Horvat, Boris Kerč, Anton Hrovat, Anton Klobovs, Franc Kunstelj, Jakob Mavec, Franc Pezdur, Anton Pold, Ivan Remškar, Matija Sink, Jože Solar, Stanko Trček, Franc Zorman, Viktor Zorman. Vsi ti so bili pomorjeni junija 1945. Naj konzuli in podkonzuli, ki tako radi govore o svobodi, o resnici, povedo, kje so duhovniki pokopani?

Dolenc je v svoji knjigi MOJA RAST (napisana delno v novomeških zaporih) ob spominu na Frankiča in O-mahna, profesorja na novomeški gimnaziji, zapisal: "Ne križ ne kamen ne stoji, kjer sta pokopana. Vendar je pa kraj, kjer sta pokopana, meni svet in če bom zvedel zanj, želim tja romati."

Ne križ, ne kamen, ne nagelj ali sveča ne stoji na grobovih deset tisočev pomorjenih znancev in sorodnikov in prijateljev. Važno je, da to resnico stalno poudarjamo. Pa če je to komu všeč ali ne. Zgodovinska dejstva ostanejo. Prišel bo čas — ako ga doživimo ali ne, ni važno — a prišel bo čas, ko bo v Sloveniji vihrala slovenska zastava brez znakov komunistične diktature in komunistične krvave oblasti. Takrat bodo tisoči romali na kraj prepovedanih grobov. Spet je Dolenc zapisal: "Takrat bo zahtevala pravičnost, da se tudi tem mučencem da vsaj skromno zaščeno, ne zaradi mrtvih, saj ga ne potrebujejo, ampak zaradi poštenosti do zgodovine in zaradi poznejših rodov, ki se bodo iz zgodovine učili."

Jože Cvelbar

Priporočite AMERIŠKO DOMOVINO svojemu slovenskemu sosedu in prijatelju!

Za vsakovrstna tiskarska dela

ae priporočila

TISKARNA AMERIŠKE DOMOVINE

6117 St. Clair Avenue

Cleveland 3, Ohio

tel. HE 1-0623

TRGOVSKA IN PRIVATNA NAZNANILA

Vse tiskovine za društvene prireditve.

brošure, sporedi, vstopnice, listki za nakup okrepit.

Spominske podobice in osmrtnice

Najlepša izdelava - Prvovrsten papir - Hitra postrežba

NAROČAJTE TISKOVINE PRI NAS!

TRGOVSKE TISKOVINE - PRIVATNE TISKOVINE

GRDINOVA POGREBNA ZAVODA

1053 East 62 St.

431-2083

17010 Lake Shore Blvd.

531-6306

GRDINOVA TRGOVINA S POHIŠTVOM

15301 Waterloo Road

531-1235

NEW ENLARGED & REVISED EDITION!

SLOVENIAN INTERNATIONAL COOKBOOK

WOMEN'S GLORY - THE KITCHEN

To order, send \$6.00 including postage per copy to:

Slovenian Women's Union

431 N. Chicago Street — Joliet, Ill. 60432

ČE SE SELITE

Izpoimite ta odrezek in ga nam takoj pošljite. Ni potrebno da nam pišete pismo. Naslove menjamo dvakrat tedensko. Navedba starega naslova je nujna.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave.

Cleveland, Ohio 44107

Moj novi naslov:

MOJE IME:

Moj stari naslov:

PROSIMO, PISITE RAZLOČNO

BELOKRANJSKI KLUB

VABI

NA MARTINOVANJE

V soboto, dne 10. novembra

ob 7h zvečer

v Slovenskem narodnem domu

na St. Clair Avenue.

Igrali bodo VESELI SLOVENC!

Dar: \$9.00

Za rezervacije pokličite:

261-0386 ali 481-3308